

Bra

Da 8 åringen Einar Gerhardsen gikk til slottet for å møte Kongeparet

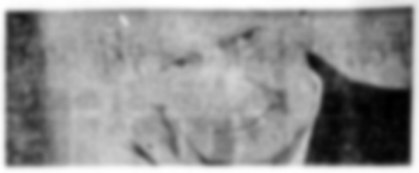

Julelitteraturens fire på topp forteller om sine første stiler

Julebokhandelens fire på topp. Fire som alltid ikke behøver reklame, og som vi enge ikke burde omtale i den tradisjonelle julevrangsta. Hvorfor ikke heller trekke frem noen av dem som aldri kommer på de prikkbgetes resenoplass — med store bell, kan man spørre? Men hvis erkjenner vi vår svakhet for de store tall, samtidig som vi synes det er en gammel artig kvalitet som har gått til hunde i år. Og vi stiller dem to litteraturelle spørsmål:

1) Hvilke forfattere skrev De selv i deres Brea til jul?

Jon Leirfall:

— Det første året, da det var vel ikke annet enn det kopperig utfisket som ble et mysse for å vekke eller vise det skrivende. Det var ikke noe å si, det ble bare litt mer av det samme. Det neste året jeg skrev et dramatisk kortstykke, i hvert fall kortere enn et hull. Det var noe om en jeg hadde på å skrive julbrev til Ken, jeg var vist 8 år på det.

Selv det gjorde forfatterne jeg vil ofrete meg. Det jeg vanen forfatter med en av de første Gerhardsen og Kon og Mauritzsen. Hvis kaken kommer i vil store mopling vil det vel være en betydelig del av en gruppe jeg vil ha med. Det er en gruppe jeg vil ha med. Det var noe om en jeg hadde på å skrive julbrev til Ken, jeg var vist 8 år på det.

Selv det gjorde forfatterne jeg vil ofrete meg. Det jeg vanen forfatter med en av de første Gerhardsen og Kon og Mauritzsen. Hvis kaken kommer i vil store mopling vil det vel være en betydelig del av en gruppe jeg vil ha med. Det var noe om en jeg hadde på å skrive julbrev til Ken, jeg var vist 8 år på det.

2) Hvilke bøker har De selv i alle Deres år jul?

Jon Leirfall:

— Det første året, da det var vel ikke annet enn det kopperig utfisket som ble et mysse for å vekke eller vise det skrivende. Det var ikke noe å si, det ble bare litt mer av det samme. Det neste året jeg skrev et dramatisk kortstykke, i hvert fall kortere enn et hull. Det var noe om en jeg hadde på å skrive julbrev til Ken, jeg var vist 8 år på det.

Tarald Maurstad:

Den jeg husker av mine tidlige julebøker er Jo Gjesdals «Ung og fri». Det var nok ikke den første jeg leste, men den er den eneste jeg husker. Det måtte vel være på grunn av illustrasjonene. Og så var det vel Gerhardsen og Kon og Mauritzsen. Hvis kaken kommer i vil store mopling vil det vel være en betydelig del av en gruppe jeg vil ha med. Det var noe om en jeg hadde på å skrive julbrev til Ken, jeg var vist 8 år på det.

Einar Gerhardsen:

— Da det var den første julen jeg ikke gjorde, men jeg husker en jeg skrev om fra Kongen og Dronningen kom til Lom i 1905. Og det er en historie grunn til at jeg husker den, og den er ganske interessant med en gang. Jeg var ansvarlig for mine barnene ha hele stabben. At vi skulle ta en stavning som det ikke var som skulle skrives Maud husker jeg godt, jeg synes det var rart. I min barndom var det vanlig å skrive Maud, og det var det jeg hadde lært på skolen. Det var ikke noe å si, det ble bare litt mer av det samme. Det neste året jeg skrev et dramatisk kortstykke, i hvert fall kortere enn et hull. Det var noe om en jeg hadde på å skrive julbrev til Ken, jeg var vist 8 år på det.

Erik Bye:

— Vi hadde vel hele det året vår første bok. Det var en samling av julevers. Det var ikke noe å si, det ble bare litt mer av det samme. Det neste året jeg skrev et dramatisk kortstykke, i hvert fall kortere enn et hull. Det var noe om en jeg hadde på å skrive julbrev til Ken, jeg var vist 8 år på det.

Avleggs å sende julekort til Kosygin:

Dagbladets julehilsen ut fra Esro-stasjonen pr. satelitt

TROMSØ.

I tråd med våre beste tradisjoner ville Dagbladet også denne jul oppsøke noen vi mente hadde gjort seg fortjent til et godt måltid julemat, samt våre like varme julesønsker.

Vår oppsøkende forfjulsvirksomhet har tidligere hatt en helt klar nasjonal karakter. Men nå på trappa til EEC og et økt internasjonalt samkvem for øvrig, ville vi se vår samaritangjerning i et større perspektiv. Globalt, som det heter.

Ideen kom da statsminister Kosygin gjestet oss med ønske om ytterligere vennskapsutvikling over grensene. Øyeblikkelig slo det oss at et besøk med ekte norsk julemat hos de russiske grensevakter ved Boris Gleb ville være vårt utmerkte bidrag til fred og avspenning i verden.

Vår gjensvisitt skulle også være en kvittering for Kosygins besøk og for andre mer uoffisielle visitter av broderfolket i øst. Nå skulle de få kjennskap til norsk julemat også.

Beruset av denne kongstanke anmeldte vi vårt storsinnede besøk, men det skulle imidlertid vise seg at vi og Kosygin talte en smule forbi hverandre når det gjalt omfanget av det norsk/sovjetiske samkvem.

Et faktum er det i hvert fall at Kosygin var atskillig mer velkommen her enn Dagbladet var i Sovjet. Det var iallfall ingen enkel sak å få gjøste en mil inne på vår nabos område medbringende heilnorsk julemat for et par timers bespisning sammen med grensevaktene.

Grensekommissæren, den sovjetiske ambassade samt vårt eget Utenriksdepartement og Justisdepartement ble etter hvert informert om vårt gjestebud. Men ingen kunne medvirke til et aldri så lite visum.

Vi forstod omsider at saken

Beretning: Arthuro
Fotos: Fjørtoft

mulgens skulle behandles av politbyrået først og seinere opp på neste partikongress. Men da var også denne juleheig over — så pass begrep vi også.

❀

Vel, vi var både forsmådd og skuffet. Men så oppsatt var vi samtidig på å nå våre grensevenner, hvertfall med varme juleønsker, at vi ikke uten videre ville gi oss.

Livet har ellers lært oss at i striden for fredelig sameksistens og avspenning kreves det tålmod og ikke minst fantasi. Om vi ikke nådde russerne med juleribbe og poteter, så finnes det i vår avanserte teknikks tidsalder andre måter å få kontakt på. Noe våre venner i øst for øvrig selv så ofte har demonstrert.

❀

Da denne erkjennelse endelig forelå, tok vi julematejn med oss og begav oss til den europeiske satelittstasjonen på Tromsøya. Stasjonssjefen, ingeniør Arvid Øvergård, og hans stab tok vel mot både oss og den utsøkte julemat. Også vår inderlige forsikring om at besøket utelukkende ble gjort for å påskjønne det verdifulle arbeidet satelitt- og telemetristasjonen utførte i fredens tjeneste, svelget de.

Under det intime måltid kunne ingeniør Øvergård berette om hvordan de, til alle døgnets tider hadde kontakt med de mange satellitter som svirret oppe i rommet med de forskjelligste formål. Esro-stasjonen arbeider utelukkende med vitenskapelige satelitter og værsatelitter, mens de militære satelittene ikke interesserte, sa Øvergård.

Nå, dem om det.

Min kollega Fjørtoft og jeg hadde vår egen oppfatning her, en oppfatning som vi selvsagt beholdt for oss selv.

Da vi var kommet omtrent halvveis nede i den medbrakte kasse med juleøl, fant Øvergård og de andre ekspertene det slett ikke unaturlig å ta oss inn på det store, avanserte kontrollrom, for der å gi oss en generell innføring i hvordan man kommanderer og dirigerer de forskjelligste satelittene. Vi oppfattet det meste, syntes vi, og dessuten hadde Erik Tandbergs lange doseringer på TV gitt oss verdifull tilleggsutdannelse.

❀

Det er til det ytterste å beklage at russerne ikke fikk nyte dete norske juleøl som er vel egnet til å skape forståelse og samhørighet. Vi fikk merke det her på satelittstasjonen denne seine forjulskveld og natt. For det var ikke måte på takksigelser fra staben da vi ut på natta permitterte alle fra videre vakt, i hvert fall inntil neste morgen. Stasjonen og de internasjonale satelitter var i de beste hender.

— Våre.

Minuttene etter at staben hadde forlatt åstedet inntok Dagbladet dette Houston i Tromsø, rede til å formidle julehilsener både i øst og vest, via satelitt. Julekortenes tid var nå definitivt forbi.

❀

Romforskning er fortsatt meget krevende. Det var den enkle sannhet vi måtte erkjenne etterhvert som vår søken i det ytre rom ble ubesvart og etter hvert mer og mer komplisert.

På de digre søkerskjermene kunne vi se atskillige satelitter komme og gå, men vi rakk dem av en eller annen merkelig grunn ikke med våre signaler. Vi programmerte våre varme juleønsker, samt julebudskapet inn på tape, og sendte budskapet uten opphold ut i rommet, men satelittene gav fankern alle som en. For øvrig ble det etter hvert slikt lurveleven i kontrollrommet av tuting og hyling fra ubesvarte signaler, at vi også etterhvert gav opp.

Klokka 04.23 hadde kollega Fjørtoft kontakt, men det var med m/k «Seigrunn» av Malangen, og kl. 05.34 med dorsjsentralen i Tromsø. Det var alt.

❀

Men de få observasjoner vi gjorde bekreftet imidlertid det Tusberg og Bjerke påstår, nemlig at det er mye mellom himmel og jord som vi ikke kjenner til. Vi kunne slå fast at vi overvåkes av de mest skumle satelitter både fra øst og vest som er interessert i langt andre ting enn hjertelige ønsker om julefred.

Da Øvergård & Co. kom ilende til om morgenen, var det tidsnok til å forhindre en gedigen kortslutning av hele romfartssentret på Tromsøya, men for seint til å bringe de forskjellige satelittene inn i sine riktige baner. Det var ganske enkelt blitt kaos i rommet. Derfor måtte vi gi satelittstasjonens stab våre varme juleønsker, vi mente de trengte dem bedre enn russerne.

Akkurat da.

Stasjonspersonalet overvåker vårt første forsøk på å få kontakt med noen av Kosygins utsendte i verdensrommet ....

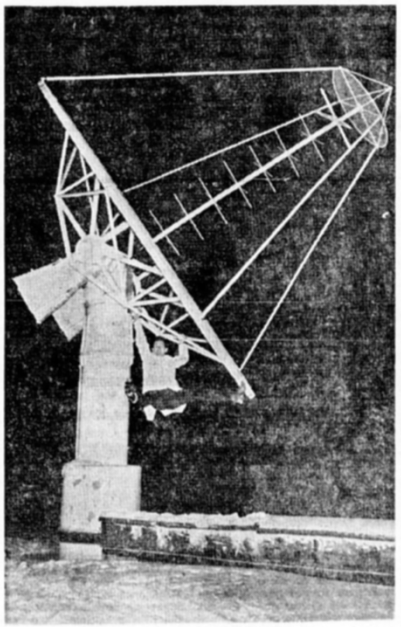

Romforskning er meget krevende, men vi henger i.

Dagbladet overtaler ingeniør Arvid Øvergård (til h.) John Berg og Jarle Andersen til å overlate oss Esro-stasjonen på Tromsøya noen stille nattetimer.

